

A Est: poesia rumena

Ana Blandiana

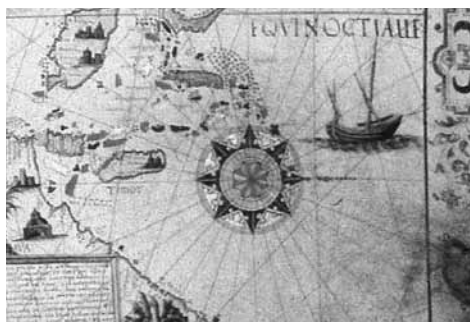
Poetessa e prosatrice rumena, Ana Blandiana è voce di primo piano nella letteratura contemporanea. Nata nel 1942 – il suo vero nome è Otilia Coman –, debutta negli anni '60 imponendosi tra i giovani scrittori, autori del rinnovamento letterario che fa seguito al periodo della letteratura di partito, e ricavandosi un suo territorio lirico in cui purezza del linguaggio e memoria dei grandi poeti precedenti si incontrano in una poesia dalla cifra stilistica immediatamente riconoscibile.

Alla sua rilevanza artistica si è aggiunto, durante gli anni '80, un atteggiamento critico nei confronti della dittatura di Ceaușescu grazie a cui è divenuta uno dei simboli dell'opposizione al regime. Negli anni densi e fecondi immediatamente seguiti agli

eventi dell'89, ha iniziato a svolgere anche un'intensa attività di ricostruzione civica, cui continua a dedicarsi.

Autrice di numerosi volumi di versi e prosa, tra cui: *Persoana înția plural* [*Prima persona plurale*], 1964, volume di debutto; *A treia taină* [*Il terzo mistero*], 1969; *Proiecte de trecut* [*Progetti di passato, novelle fantastiche*], 1982; *Stea de pradă* [*Stella predace*], 1985; *Arhitectura valurilor* [*L'architettura delle onde*], 1990; *Cartea albă a lui Arpagic* [*Il libro bianco di Arpagic, letteratura per l'infanzia*], 1998; *Refluxul sensurilor* [*Il riflusso dei sensi*], 2004.

Luisa Valmarin

Juan Vespucci, *Mappamondo* (particolare)

Pe cer

Treceau clipe mari zdrențuite pe cer,
Mișcând pe zăpadă umbre-abia colorate,
Le priveam cum răsar, cum vâslesc și cum pier
În lumina din care izvorâseră toate.

Vinovate de-a fi doar atât se-oglindeau
Înmulțindu-și himera în omătul complice,
Ca și cum s-ar scuza că-s preagingașe sau
Ca și cum, uluite, ar cerca să explice

Veșniciei fiorul împăcat și intens
Al făpturii lor lungi, de nor auster.
Căci, scăpate istoriei și curate de sens,
Treceau clipe mari zdrențuite pe cer.

Arhitectura-n mișcare

Cine și ce ar putea să oprească vreodată
Această arhitectură-n mișcare
Mereu renăscând și murind,
Această mănăstire ce vine spre mine
Se-apropie, se umflă, și crește, și iată,
Cu bolți și cupole de spumă

Ca niște scufe-coroane atârând,
Se aruncă în aer, se-mprăstie lent, se prăvale,
Se destramă-ntr-un nor de meduze, și alge, și crabii
și se scurge-n pământ?

Cine-ar putea să încremenească odată
Mișcarea aceasta prea vie pentru a nu mai muri
și pentru a nu mai renaște prea muritoare,
Cine-ar putea să strige valurilor "Stați!"

și apelor să nu mai fie mare,
și-acestei mănăstiri mereu surpată
În sine însăși ca într-un ecou
Să îi clocească stâlpii-osificați
În aerul făcut în juru-i ou?

(da *La cules ingeri*, 1997)

Sul cielo

Passavan grandi attimi sbrindellati sul cielo,
Muovendo sulla neve ombre appena colorate,
Li guardavo spuntare, remare e perire
Nella luce dalla quale eran tutti sgorgati.

Rei d'esser solo tanto si specchiavano
Con molteplici chimera sulla complice nevata,
Come a scusarsi d'esser troppo leggiadri
O come se, attoniti, provassero a spiegare

All'eternità il brivido intenso e pacificato
Della loro figura lunga, da nube austera
Poiché, sfuggiti alla storia e sgombri di senso,
Passavan grandi attimi sbrindellati sul cielo.

Architettura in movimento

Chi e cosa potrebbe mai fermare
Quest'architettura in movimento
Che sempre rinasce e muore,
Questo monastero che viene verso di me
Si avvicina, si gonfia e cresce ed ecco,
Con volte e cupole di spuma

Come cuffie-corone pendenti,
Si scaglia nell'aria, si sparpaglia lentamente, rotola giù,
Si scompone in una nube di meduse e alghe e granchi
E si disperde nella terra?

Chi potrebbe impietrire una volta
Questo movimento troppo vivo per non morire più
E per non rinascere più troppo mortale,
Chi potrebbe gridare alle onde "Fermatevi!"

E alle acque di non esser più mare,
E a questo monastero sempre crollato
In se stesso come in un'eco
Di covare i pilastri ossificati
Nell'aria fatta uovo intorno a lui?

Traduzioni di Luisa Valmarin